

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه همدلی خود

۱. داود معنوی پور*، ۲. پونه شهابی، ۳. علیرضا پیرخانی

۱. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار، ۲. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار، ۳. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار

(تاریخ وصول: ۹۹/۰۷/۲۷ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۲/۰۸)

The Psychometric Properties of the Questionnaire Self-Empathy

1. Davood manavipoor*, 2. Pooneh Shahabi, 3. Alireza Pirkhaefi

1. Associate professor of psychology, Islamic Azad University, Garmsar, 2. Phd Student of psychology, Islamic Azad University, Garmsar, 3. Associate professor of psychology, Islamic Azad University, Garmsar

(Received: Oct. 18, 2020 - Accepted: Feb. 26, 2021)

Abstract**چکیده**

Objective: The aim of this study was to construct a self-empathy scale based on the psychodynamic approach of Davanloo and Malan. **Method:** This was a descriptive correlational study with the aim of developmental psychometrics. The statistical population of this study included all students of Islamic Azad University of Tehran and Garmsar in the academic year of 1998-99. **Results:** The reliability coefficient of this scale was 0.89 by Cronbach's alpha method. The results of exploratory and confirmatory factor analysis of his self-empathy scale showed that with 16 items, 5 factors measure body attention, perception of feelings, introspection, anxiety, and defense mechanisms. This scale, with its coefficient of reliability and validity of structure and content, is suitable for screening people at their level of self-empathy.

مقدمه: این پژوهش با هدف ساخت مقیاس سنجش همدلی خود بر مبنای رویکرد روان‌پوشی دونلو و مالان انجام شد. **روش:** این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی با هدف توسعه‌ای- روان‌سنجی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای تهران و گرمسار در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ بود. **یافته‌ها:** ضریب پایایی این مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مقیاس همدلی خود نشان داد که با ۱۶ گویه ۵ عامل توجه به بدن، درک احساس، درون‌نگری، اضطراب و مکانیسم‌های دفاعی را اندازه‌گیری می‌نماید. این مقیاس با ضریب پایایی و روایی سازه و محتوایی، برای غربالگری افراد در میزان همدلی خود مناسب است.

Keywords: self-empathy, Factor Analysis, Psychodynamic, Conflict Triangle.

واژگان کلیدی: همدلی خود، تحلیل عاملی، روان‌پوشی، مثلث تعارض.

*Corresponding Author: Parviz Sabahi

*نویسنده مسئول: داود معنوی پور

Email: manavipoor53@yahoo.com

مقدمه

مهم است و به ما این امکان را می‌دهد تا از لحاظ عاطفی با دیگران درگیر شویم و افکارمان را به اشتراک بگذاریم علاوه بر این رفتار دیگران را پیش‌بینی می‌کنیم که این خود یک تعامل موفق را تضمین می‌کند.

در فرهنگ لغت دهخدا واژه همدلی^۱ به معنای وفاق و یکدلی و در فرهنگ لغت معین با معانی متفق، متحد و دارای یک رأی و اندیشه آمده است. همدلی در فرهنگ جامع روانشناسی با معانی مختلفی از قبیل: ۱- آگاهی و فهم هیجانات و احساسات یک فرد دیگر، ۲- پاسخ عاطفی به هیجانات دیگری و ۳- تصور ذهنی نقش یک فرد دیگر و... (پورافکاری، ۱۳۷۳) تعریف شده است. همدلی خود به معنای داشتن وفاق و یکدلی با خود است. همدلی خود یعنی اتحاد میان تمامی عناصر درون روانی که شامل احساس، شناخت و رفتار است. فرد دارای همدلی خود، از انسجام و یکپارچگی درونی برخوردار است و به آنچه در دنیای درون روانی‌اش می‌گذرد واقف و پذیراست. بر اساس این تعاریف و برخلاف تصور رایج از این مفهوم، همدلی به عنوان دوست داشتن خود نیست، بلکه در معنای اتحاد و وفاق با خود است. در روان‌درمانی پوشی متمرکز دوانلو و بر اساس مثلث تعارض، عناصر درون روانی مؤثر در چرخه نوز عبارت‌اند از احساس، اضطراب و دفاع که با این تعریف از همدلی، می‌توان همدلی خود را به میزان آگاهی از این عناصر و درک چگونگی روابط بین آن‌ها تعریف کرد؛ یعنی فردی که احساس‌ها و اضطراب‌ها و مکانیسم‌های دفاعی که دارد را متوجه

اصطلاح همدلی در معنای اصلی خود به ظرفیت بنیادین افراد در تنظیم روابط، حمایت از فعالیت‌های مشترک و انسجام گروهی است. این توانایی نقش اساسی در زندگی اجتماعی همدلی ظرفیت بنیادین افراد در تنظیم روابط، حمایت از فعالیت‌های مشترک و انسجام گروهی است. این توانایی نقش اساسی در زندگی اجتماعی (ریف، کنلار و ویفرینگ، ۲۰۱۰). بررسی تعاریف همدلی در بیست سال گذشته نشان می‌دهد که هیچ تعریف واحدی وجود ندارد که به طور مداوم مورد استناد قرار بگیرد، در واقع بسیاری از تعاریف اغلب به عنوان ویژگی متمایزی از همدلی معرفی شده‌اند (باتسون، ۲۰۰۹، گرودر، سگال، لیتز، ۲۰۱۰). همدلی متأثر از نوشته‌های دیدید هیوم و آدام اسمیت است و می‌توان گفت این اصطلاح میراث فکری نسبتاً اخیر است. در رویکرد علمی معاصر همدلی موضوع اصلی روانشناسی اجتماعی، روانشناسی رشد، شخصیت، بالینی، علوم اعصاب، روان‌درمانی و حرفه‌های مختلف بهداشتی (هال، شوارتز، ۲۰۱۸) است و به عنوان پدیده‌ای بسیار پیچیده، چندبعدی و بین فردی (گلادشتاین، ۱۹۸۳) و همچنین به عنوان دانش توصیف می‌شود آن‌چنان‌که فرد همدلی را تغییر می‌دهد احساسات جدید، شناخت جدید و سایر اشکال درون‌گرایی را به همراه می‌آورد (بارتکی، ۱۹۹۷) همدلی یک مؤلفه مهم شناخت اجتماعی است که به توانایی فرد در درک و پاسخگویی تطبیق‌پذیر بر احساسات دیگران، موفقیت در برقراری ارتباط عاطفی و ارتقا رفتارهای اجتماعی کمک می‌کند (تامپسون، ۲۰۰۱) به نظر می‌رسد همدلی برای تبدیل انسان‌ها به موجودات اجتماعی

روان‌سنجی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای تهران و گرمسار در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ بود.

ابزار پژوهش آزمون محقق ساخته‌ای بود که با استفاده از مراحل زیر جهت سنجش همدلی خود تهیه گردید. برای ساخت این آزمون ابتدا چهارچوب نظری همدلی خود تعریف شد. همدلی خود بر مبنای نظری روان‌درمانی پویسی متمرکز کوتاه‌مدت دونلو و مثلث تعارض مالان معین شد. با توجه به چهارچوب تعیین شده و ارائه تعاریف عملیاتی از آن‌ها، ۲۷ گویه جهت سنجش همدلی خود طرح شد. پس از تهیه گویه‌ها، فرم تجربی مقیاس برای بررسی روایی محتوایی آماده شد و در اختیار ۵ متخصص روانشناسی آشنا با این رویکردها قرار داده شد. پس از بررسی و تحلیل نظر متخصصان، گویه‌هایی که مورد تأیید ۷۵٪ آن‌ها بود در فرم تجربی قرار گرفتند و مابقی حذف شدند. با این روش روایی محتوایی همه گویه‌ها تأیید شد. پرسشنامه آماده شده بر نمونه پژوهش اجرا و تحلیل‌های زیر انجام شد.

یافته‌ها

ضریب پایایی و همسانی درونی مقیاس سنجش همدلی خود با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد. از مجموع ۲۷ گویه اولیه، پس از چندین مرتبه حذف و اصلاح، تعداد ۱۶ گویه با ضریب پایایی ۰/۸۹ به دست آمد و گویه‌های نامناسب به دلیل ناهمسانی با کل مقیاس حذف شدند. این گویه‌ها به دلیل همبستگی منفی یا پایین حذف شدند. برای بررسی روایی سازه ابتدا از تحلیل عاملی اکتشافی به شرح زیر استفاده شد.

می‌شود و می‌تواند به‌روشنی درک کند که چه زمانی مضطرب می‌شود، چه احساسی دارد و در حال استفاده از چه مکانیسمی دفاعی است و با استفاده از آن در حال کاستن از اضطراب و پنهان کردن احساسش است، سطح بالایی از همدلی خود را دارد.

سنجه‌های مختلفی مربوط به همدلی شکل گرفته که برخی از آن‌ها شامل مقیاس همدلی هوگان (۱۹۶۹) مقیاس گرایش همدلی عاطفی (مهرابیان و اپستین، ۱۹۷۲) شاخص واکنش بین فردی (دیویس، ۱۹۸۳)، اندازه‌گیری و مشاوره و همدلی رابطه‌ای (مرکر و ماکسول، وات، ۲۰۰۴)، مقیاس احساس عاطفی (اشرف، ۲۰۰۴)، سنجش بهره‌اوتیسم (بارون، کوهن، اسکینر، ۲۰۰۱)، مقیاس همدلی نوجوانان ژاپنی (هاشیمیتو، ۲۰۰۲) مقیاس همدلی قومی و فرهنگی (وانک و همکاران، ۲۰۰۳) مقیاس همدلی پزشک جفرسون (هوجات، ۲۰۰۱)، مقیاس همدلی پرستاران (رینولدز، ۲۰۰۰) پرسشنامه همدلی شناختی و عاطفی (رینرز و همکاران، ۲۰۱۱) مقیاس احساس و تفکر (گارتون، ۲۰۰۵) مقیاس همدلی بنیادین (جولیف و فارینگتون، ۲۰۰۶) اندازه‌گیری همدلی گرفت و مقیاس همدلی هیجانی متعادل (مهرابیان، ۲۰۰۰) مقیاس همدلی عاطفی چندبعدی (کر، ۱۹۶۰)، پرسشنامه همدلی تورویتو (اسپرنگ و همکاران، ۲۰۰۹)؛ اما مفهوم همدلی خود مفهوم جدیدی است (معنوی پور، ۱۳۹۹) که برای سنجش آن ابزاری وجود ندارد و این پژوهش در راستای ساخت مقیاسی برای سنجش آن انجام شده است.

روش

این پژوهش از نوع همبستگی با هدف توسعه‌ای-

داود معنوی پور و همکاران: بررسی ویژگی های روانسنجی پرسشنامه همدلی خود

ابتدا آزمون کفایت داده‌ها انجام شد. مقدار ماتریس همبستگی مبتنی بر داده‌ها برای ورود به KMO ۰/۸۴ بود که نشان‌دهنده کفایت داده‌ها و تحلیل عاملی است.

جدول ۱. آزمون کایزر - مایر- اولکین و آزمون بارتلت

آزمون کفایت حجم نمونه کایزر - مایر- اولکین	۰/۸۴
آزمون کرویت بارتلت- تقریب کا- اسکوئر	۲۲۰۷/۲۹۱
درجه آزادی	۲۵۴
سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰

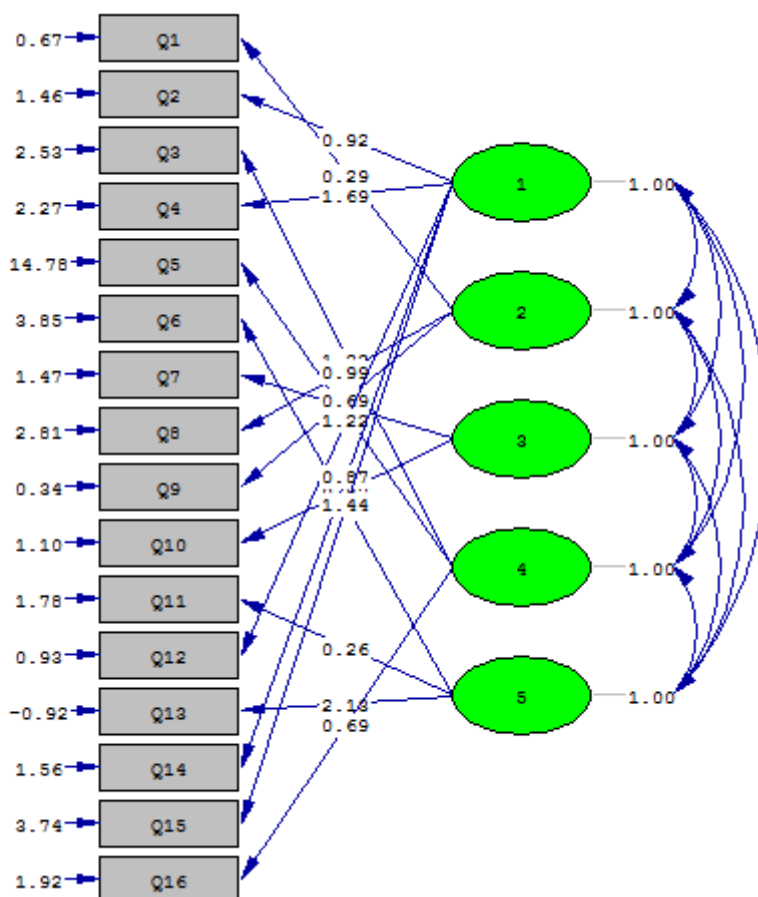
در مرحله بعد از تحلیل عاملی سهم هر یک از عامل‌ها یا ارزش‌های ویژه آن‌ها و قدرت تبیین واریانس آزمون مشخص شد. همان‌گونه که در جدول ۲ مشخص است تعداد ۵ عامل با ارزش ویژه بیشتر از یک ۴۵/۹۸٪ از واریانس کل را تبیین می‌کند که قدرت تبیین نسبتاً مناسبی برای این مقیاس است.

جدول ۲. قدرت تبیین واریانس آزمون

عامل‌ها	ارزش‌های ویژه اولیه			ارزش‌های ویژه بزرگ‌تر از ۱			ارزش‌های استخراج شده پس از چرخش		
	کل	مقدار درصد از واریانس	درصد تراکمی	کل	مقدار درصد از واریانس	درصد تراکمی	کل	مقدار درصد از واریانس	درصد تراکمی
۱	۵/۰۴۰	۲۱/۰۰۰	۲۱/۰۰۰	۵/۰۴۰	۲۱/۰۰۰	۲۱/۰۰۰	۲/۳۱۴	۱۲/۶۴۳	۱۲/۶۴۳
۲	۱/۸۷۸	۷/۸۲۳	۲۸/۸۲۴	۱/۸۷۸	۷/۸۲۳	۲۸/۸۲۴	۲/۱۹۱	۹/۱۳۰	۲۱/۷۷۳
۳	۱/۶۲۸	۶/۷۸۲	۳۵/۶۰۶	۱/۶۲۸	۶/۷۸۲	۳۵/۶۰۶	۲/۰۱۲	۹/۳۸۴	۳۱/۱۵۷
۴	۱/۴۵۸	۶/۰۷۳	۴۱/۶۷۹	۱/۴۵۸	۶/۰۷۳	۴۱/۶۷۹	۱/۷۶۸	۷/۳۶۵	۳۸/۵۲۳
۵	۱/۳۹۵	۵/۸۱۲	۴۷/۴۹۱	۱/۳۹۵	۵/۸۱۲	۴۷/۴۹۱	۱/۶۵۲	۶/۸۸۵	۴۵/۴۰۸

عامل است. پس از چرخش عوامل ماتریس گویه‌ها با عوامل در بهترین حالت ممکن قرار گرفتند و گویه‌های هر عامل معین شدند. ۱۶ گویه نهایی با تحلیل عاملی تأییدی نیز بررسی شدند. تحلیل عاملی تأییدی: با استفاده از نرم‌افزار لیزرل تحلیل عاملی تأییدی انجام شد. نمودار ۳ نشان‌دهنده نمای کلی آزمون با ۵ عامل استخراج شده است.

برای تعیین همبستگی هر گویه با هر عامل ماتریس همبستگی اولیه مورد بررسی قرار گرفت. همبستگی‌های بیشتر از ۰,۴ بین عامل‌ها و گویه‌ها ملاک ورود متغیرها به عوامل بود و بالا و مثبت بودن آن‌ها بیانگر این است که آن گویه در شناسایی آن عامل مفید است و منفی بودن ضرایب و کمتر بودن از ۰,۴ ملاک خروج متغیرها به عوامل بود که بیانگر همبستگی منفی با آن

نمودار ۱. تحلیل عاملی تأییدی همدملی خود

هنجار شده^۶ (NFI) و برازش هنجار نشده^۷ (NNFI) برای مدل‌های خوب و برازنده بین ۰/۹ تا ۰/۹۵ است و هر چه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد نشان‌دهنده برازندگی بهتر است (هنسون و رابرت^۸، ۲۰۰۶، کلین^۹، ۲۰۰۵ و هومن، ۱۳۸۴). نتایج شاخص‌های برازش برای مقیاس همدملی خود در جدول ۱ آمده است.

بر اساس نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی ریشه خطای تقریب میانگین مجذورات^۱ (RMSEA) برابر با ۰/۰۳۲ است که برای مدل‌های خوب باید کمتر از ۰/۰۵ باشد (هومن، ۱۳۸۴ و براون و کودیک^۲، ۱۹۹۳). شاخص‌های برازش تطبیقی^۳ (CFI)، نیکویی برازش^۴ (GFI)، نیکویی برازش تعدیل شده^۵ (AFGI)،

6. Normed Fit Index
7. Non- Normed Fit Index
8. Henson & Roberts
9. Kline

1. Root Mean Squared Error Of Approximation
2. Brown & Cudeck
3. Comparative Fit Index
4. Goodness Of Fit Index
5. Adjust Goodness Of Fit Index

جدول ۳. شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی همدلی خود

RMSEA	P-Value	df	Chi-Square	CFI	GFI	AFGI	NFI	NNFI	شاخص‌های برازش
۰/۰۳۲	۰/۰۰۰	۲۲۴	۳۲۶	۰/۹۰	۰/۸۹	۰/۹۵	۰/۹۰	۰/۹۳	

تحلیل‌ها نشان دادند که مقیاس همدلی خود با ۱۶ گویه ۵ عامل توجه به بدن، درک احساس، درون‌نگری، اضطراب و مکانیسم‌های دفاعی را اندازه‌گیری نماید. این مقیاس با ضریب پایایی و روایی سازه و محتوایی، برای غربالگری افراد در میزان همدلی خود مناسب است.

نتیجه‌گیری و بحث

سازه همدلی در روابط انسانی از اهمیت بسزایی برخوردار است و سنجش آن می‌تواند راهگشای بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها برای شکل‌دهی و تداوم روابط دارد. همدلی خود که سازه‌ای ترکیب شده از روابط درون روانی فرد با خویش است، علاوه بر شباهت‌هایی که با مفهوم همدلی دارد، با واژه‌هایی چون خودشیفتگی نیز همپوشی‌هایی دارد که جنبه‌های ناسالم آن را حذف می‌کند و بر جنبه‌های سازنده و آگاهی‌بخش آن تأکید دارد (معنوی پور، ۱۳۹۹). بر اساس مثلث تعارض مالان (هیکی، ۱۳۹۸، ترجمه معنوی پور) دنیای درون روانی هر فرد بر اساس پویس‌هایی میان احساس، اضطراب و مکانیسم‌های دفاعی شکل گرفته است و عدم آگاهی به این پویس‌ها، منشأ بسیاری از اختلالات روان‌شناختی قلمداد

می‌شود (دوانلو، ۲۰۰۱). درک روابط بین رأس‌های مثلث تعارض موجب می‌شود تا فرد با سهولت به احساس‌های بنیادین خویش دست یابد و حاصل آن تغییر در دیدگاه نسبت به خویش و دیگران است. دوانلو به نقل از هیکی (۱۳۹۸) معتقد است که دستیابی به احساس‌ها موجب از بین رفتن مکانیسم‌های دفاعی ناسالم و اضطراب می‌شود و فرد در این فرایند می‌تواند آسیب‌های نخستین به فرایند دل‌بستگی خود را ترمیم کند و روابط سالم‌تری را با خود و دیگران ایجاد نماید. پژوهش‌های عمادن و معنوی پور، ۲۰۱۹ و فردریکسون ۱۳۹۴ و دوانلو، ۲۰۱۶، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹ تأییدکننده این مهم هستند. آنچه در روان‌درمانی پویشی متمرکز کوتاه‌مدت دوانلو همواره مورد مناقشه بوده است، عدم وجود ابزارهای روان‌شناختی برای اندازه‌گیری سازه‌های مورد بحث در آن بوده است (هیکی، ۱۳۹۸) و تلاش برای ساختن مقیاس‌هایی که بتوانند اندازه‌گیری‌های روا و معتبری را به دست آورند از محورهای مورد توجه در این رویکرد است. این پژوهش با هدف ساخت مقیاس سنجش همدلی خود انجام شد. اگرچه سنجه‌هایی برای همدلی وجود دارد مانند پرسشنامه همدلی تورنتو (توتان، ۲۰۱۲، هولان، ۲۰۱۲) اما تأکید

گویه و ۵ عامل درونی این مفهوم دست یافت. شاخص‌های روان‌سنجی این مقیاس برای نخستین تلاش قابل‌تأمل است. این مقیاس فعلاً برای غربالگری مناسب است و این مسیر نیازمند پژوهش‌های گسترده‌تری است تا بتواند به شاخص‌های روان‌سنجی مناسب برای سنجش‌های بالینی دست یابد.

آن بر روابط بین فردی است و به دنیای درون روانی و پویای آن توجهی ندارد. معنوی پور (۲۰۲۰) همدلی خود را پیش‌نیاز همدلی با دیگران می‌داند و این از اصول نخستین رویکرد دوانلو نیز هست. این پژوهش به عنوان نخستین تلاش برای ساخت مقیاس همدلی خود انجام شد که به ۱۶

منابع

- معنوی پور، د (۱۳۹۹). *برافراشتن ناهشیار*. تهران: انتشارات دیدآور.

- پور افکاری، ن.ا (۱۳۷۳). *فرهنگ جامع روان‌شناسی - روانپزشکی*. جلد اول و دوم، تهران: انتشارات فرهنگ معاصر.

- هومن، ح.ع (۱۳۸۴). *مدل یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل*، تهران: انتشارات سمت.

- دهخدا، ع.ا (۱۳۴۶). *لغت‌نامه*. تهران: سازمان لغت‌نامه دانشگاه تهران

- هیکی، کی (۱۳۹۸). *روان‌درمانی پوشی فشرده کوتاه‌مدت دوانلو DISTDP: درس‌نامه روان‌درمانگران* (ترجمه داود معنوی پور) تهران: دیدآور (سال انتشار به زبان اصلی (۲۰۱۷).

- فردریکسون، جی (۱۳۹۴). *هم‌آفرینی تغییر: فنون تأثیرگذار درمان پوشی* (ترجمه عنایت خلیقی سیگارودی). چاپ اول. تهران: انتشارات ارجمند (سال انتشار به زبان اصلی (۲۰۱۳).

- Ashraf, S. (2004). Development and validation of the emotional empathy scale (EES) and the dispositional predictor and potential outcomes of emotional empathy. Unpublished doctoral dissertation, National Institute of Psychology, Quaid-i-Azam University, Islamabad.

Asperger syndrome/high functioning autism, males and females, scientists and mathematicians". *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 31, 5_17.

- Baron-Cohen, S., Wheelwright, S., Skinner, R., Martin, J. & Clubley, E. (2001). "The autism-spectrum quotient (AQ): evidence from

- Brown, M.W. & Cudeck, R. (1993). *Alternative ways of assessing model fit*. In K.A. Bollen & J.S. Long (Eds.), *Testing structural equation model*, Newbury park, CA: sage.136-164.

- Bartky S. (1997). *Sympathy and*

- Solidarity: On a Tightrope with Scheler*. In: Meyers DT, ed. *Reminists Rethink the Self*. Oxford: Westview Press; p. 177–196.
- Batson, C.D. (2009). *These things called empathy: eight related by distinct phenomena*. In J. Decety, & W. Ickes (Eds.). *The Social Neuroscience of Empathy* (pp. 315). Cambridge, MA: MIT Press.
- Davanloo, H. (2001). *Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy: Selected papers of Habib Davanloo*. John Wiley and Sons, Chichester, England.
- Davanloo, H. (2016). *Proceedings of the Montreal Closed-Circuit Experiential Training Workshops in the Mobilization of the Unconscious and Davanloo's Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy*. Montreal, Canada.
- Davanloo, H. (2017). *Proceedings of the Montreal Closed-Circuit Experiential Training Workshops in the Mobilization of the Unconscious and Davanloo's Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy*. Montreal, Canada.
- Davanloo, H. (2019). *Proceedings of the Montreal Closed-Circuit Experiential Training Workshops in the Mobilization of the Unconscious and Davanloo's Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy*. Montreal, Canada.
- Davis M.H. (1980). "A multidimensional approach to individual differences in empathy". *JSAS Catalogue of Selected Documents in Psychology*. 10:85.
- Emaden, L. & Manavipour, D. (2019). *Proceedings of the Tehran Closed-Circuit Experiential Training Workshops in the Mobilization of the Unconscious and Davanloo's Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy*. Tehran, Iran.
- Garton, A.F. & Gringart, E. (2005). "The development of a scale to measure empathy in 8- and 9-year old children". *Australian Journal of Education and Developmental Psychology*, 5, 17_25
- Gerdes, K.E., Segal, E.A. & Lietz, C.A. (2010). "Conceptualizing and measuring empathy". *British Journal of Social Work*, 40, 23262343.
- Gladstein G.A. (1983). "Understanding empathy: Integrating counseling, developmental, and social psychology perspectives". *J Couns Psychol*. 30:467-482.
- Hall A.J. & Schwartz, R. (2018). "Empathy present and future". *The Journal of Social Psychology*. [Cited 15 August 2018]. Available from: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0022454.5.2018.1477442>
- Hashimoto, H. & Shiomi, K. (2002). "The structure of empathy in Japanese adolescents: construction and examination of an empathy scale". *Social Behavior and Personality*, 30, 593_602.
- Henson, R.K. & Roberts, J.K. (2006). "Use of exploratory factor analysis in published research: common errors and some comment on improved practice", *Educational and psychological measurement*, 66, 393-416.

- Hogan, R. (1969). "Development of an empathy scale". *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33, 307_316.
- Hojat, M., Mangione, S., Gonnella, J.S., Nasca, T., Veloski, J.J. & Kane, G. (2001). "Empathy in medical education and patient care". *Academic Medicine*, 76, 669.
- Hollan, D. (2012). "Emerging Issues in the Cross-Cultural Study of Empathy". *Emot Rev.* 4:70-78.
- Jolliffe, D. & Farrington, D.P. (2006). "Development and validation of the Basic Empathy Scale". *Journal of Adolescence*, 29, 589_611
- Kerr, W.A. (1960). *Diplomacy Test of Empathy*. Chicago, IL: Psychometric Affiliates.
- Kline, R.B. (2005). *Principle and practice of structural equation modeling*, New York: Guilford press.
- Manavipour, D. (2020). Transference Component of Resistance (TCR) In Davanloo's Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy (DISTDP). 10:370. doi: 10.35248/ 2161-0487. 20.10.370.
- Mehrabian, A. (2000). Manual for the Balanced Emotional Empathy Scale (BEES). Available from Albert Mehrabian; 1130 Alta Mesa Road, Monterey, CA 93940. Unpublished 43.
- Mehrabian, A. & Epstein, N. (1972). "A measure of emotional empathy". *J Pers.*; 40:525-543.
- Mercer, S. W., Maxwell, M., Heaney, D. & Watt, G.C. M. (2004). "The Consultation and Relational Empathy (CARE) measure: Development and preliminary validation and reliability of an empathy-based consultation process measure". *Family Practice*, 21, 699_705.
- Rieffe, C., Ketelaar, L. & Wiefferink, C. (2010). "Assessing empathy in young children, Construction and validation of an empathy questionnaire Press Indiv", in press *Personality and Individual Differences*, 49, 362-367.
- Thompson, E. (2001). "Empathy and consciousness". *Journal of Consciousness Studies*, 8, Pp1-32.
- Wang, Y., Davidson, M., Yakushko, O.F., Savoy, H.B., Tan, J.A. & Bleier, J.K. (2003). "The scale of ethnocultural empathy: Development, validation, and reliability". *Journal of Counseling Psychology*; 50:221-234.
- Reynolds, W. (2000). *The measurement and development of empathy in nursing*. Aldershot, UK: Ashgate.
- Reniers, R., Corcoran, R., Drake, R., Shryane, N.M. & Voïllm, B.A. (2011). "The QCAE: A questionnaire of cognitive and affective empathy". *Journal of Personality Assessment*, 93, 84_95.
- Spreng, N.R., McKinnon, M., Raymond A.M. & Levine, B. (2009). "The Toronto Empathy Questionnaire: Scale development and initial validation of a factor-analytic solution to multiple empathy measures". *Journal of Personality Assessment* 91: 62-71.

- Totan, T., Doğan, T. & Sapmaz, F. (2012). “The Toronto Empathy Questionnaire: Evaluation of psychometric properties among

Turkish university students”. *Egitim Arastirmalari-Eurasian Journal of Educational Research*, 46, 179-198